

Prvi rezultati popisa prebivalstva 2021 na Hrvaškem

Popis je najbolj izčrpen vir podatkov o prebivalstvu, gospodinjstvih, družinah in stanovanjih. Namen popisa je ugotoviti število in prostorsko razporeditev prebivalstva, osnovne demografske, izobraževalne, migracijske, ekonomske in druge značilnosti, značilnosti gospodinjstev in stanovanj.

Te informacije so potrebne za izvedbo politike gospodarskega in socialnega razvoja ter za znanstvene raziskave. Vsi zbrani podatki so zaupni in bodo uporabljeni izključno za statistične namene, v skladu z Zakonom o uradni statistiki.

Popis prebivalstva na Hrvaškem poteka vsakih deset let, zadnji je izveden med 13. septembrom in 14. novembrom 2021 in je ugotavljal stanje na dan 31. avgusta 2021 ob 24. uri.

Prvi rezultati pravijo, da je na Hrvaškem 3.888.529 prebivalcev (396.360 manj kot v 2011), 1.438.423 gospodinjstev (80.615 manj kot v 2011) in 2.350.444 stanovanj (103.534 več kot v 2011).

Prvi rezultati prav tako kažejo, da je naravni prirast negativen (razlika med številom živorojenih in umrlih) – več je umrlih kot rojenih prebivalcev. Tudi migracijska bilanca je negativna (razlika med številom priseljencev in emigrantov), kar pomeni, da se je več prebivalcev odselilo kot pa doselilo.

Trenutno so dostopni samo prvi rezultati, osnovne številke. Bolj natančni podatki o številu pripadnikov slovenske manjšine na Hrvaškem, ki nas še posebno zanimajo, pa bodo objavljeni v sredini leta 2022.

(Vir: https://www.dzs.hr/hrv/important/presscorner/Prezentacije/POPIS_2021._prezentacija_Prvi_rezultati.pdf)

Štipendije za tečaj slovenščine za Slovence v zamejstvu in po svetu

V spomladanskem semestru študijskega leta 2021/22 so pri Centru za slovenščino kot drugi tuji

jezik ponovno na voljo štipendije za tečaje slovenščine, namenjene Slovincem, ki živijo v zamejstvu in po svetu. Na voljo so štipendije za naslednje tečaje:

- Jutranji tečaj na spletu (80-urni jezikovni tečaj: dvakrat tedensko v dopoldanskem času): rok za prijavo je 10. februar 2022;
- Popoldanski tečaj na spletu (80-urni jezikovni tečaj: dvakrat tedensko v popoldanskem času): rok za prijavo je 10. februar 2022;
- Tečaj slovenščine za dijake, ki želijo študirati v Sloveniji: rok za prijavo je 15. februar 2022.

Več podrobnosti najdete na spodnji povezavi.

(Vir: <https://centerslo.si/blog/2022/01/14/nove-stipendije-za-tecaje-slovenscine/>)

fbclid=IwAR1FmxCCswac2KYzneXK97tACiCeUNJrTwJrc6kO58mEFNOE3du4ma6jewE)

Obisk ministrice na Vzorčni turistično-izobraževalni kmetiji v Gorskem kotarju

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Helena Jaklitsch in minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Podgoršek sta se 21. januarja na povabilo Kmečke izobraževalne skupnosti Gorski kotar (KIS) udeležila delovnega srečanja s predstavniki avtohtone slovenske narodne manjšine v Gorskem kotarju na Hrvaškem, obisk pa je bil namenjen tudi seznanitvi s potekom izgradnje Vzorčne turistično-izobraževalne kmetije Gorski kotar. Srečanja se je udeležila tudi predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem dr. Barbara Riman.

Ogledali so si potek gradnje Vzorčne turistično-izobraževalne kmetije Gorski kotar (VTIK). VTIK je načrtovana kot večnamensko središče, ki bo služilo pripadnikom avtohtone slovenske narodne manjšine v Gorskem kotarju. V njem se bo odvijal pomemben del njihovih kmetijsko-proizvodnih, turistično-storitvenih, izobraževalnih, razvojnih, upravnih in drugih aktivnosti. VTIK bo spodbujala tudi splošni

razvoj gorskokotarskega prostora, kjer živi slovenska manjšina. Prav tako bo prispevala h krepitvi samozavesti Slovencev na tem območju, ki so že tradicionalno močno povezani s Slovenijo, obenem pa so lahko odlični ambasadorji čezmejnega povezovanja in dobrih medsosedskih odnosov.

V nadaljevanju je sledilo delovno srečanje s predstavniki slovenske manjšine v Gorskem kotarju. Predstavili so jim dosedanje delo na področju ohranjanja in razvoja slovenske identitete ter izvedene projekte, kot tudi tekoče in načrtovane aktivnosti.

(Vir: <https://www.gov.si/novice/2022-01-21-obisk-vzorcne-turisticno-izobrazevalne-kmetije-v-gorskem-kotarju/>)

7. nujna seja Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

V Ljubljani je bila 17. januarja sklicana 7. nujna seja Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu s točko dnevnega reda »Položaj Slovencev v sosednjih državah in v svetu danes in jutri«. Seje sta se udeležili tudi dr. Barbara Riman, predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem in Barbara Antolić Vupora, poslanka v hrvaškem parlamentu in predstavnica slovenske narodne manjšine v Varaždinski županiji, katere prispevek o položaju Slovencev na Hrvaškem je bil zelo odmeven.

(Vir: www.dz-rs.si)

Javni razpis za (so)financiranje projektov, namenjenih predstavljanju, uveljavljanju in razvoju slovenskega jezika ter njegovi promociji v letu 2022

Namen javnega razpisa Ministrstva za kulturo RS je promocija slovenskega jezika s spodbujanjem besedilnih spretnosti in bralne pismenosti uporabnikov in uporabnic slovenskega jezika, ozaveščanje o pomenu in vlogi slovenščine v javnem življenju ter spodbujanje uporabe jezikovnih portalov in spletnih portalov, ki razvijajo bralno pismenost pri govorkah in govorcih slovenščine vseh starostnih skupin, zlasti mladih. Rok prijave je 21. 2. 2022. Srečno!

(Vir: <https://www.gov.si>)

Študij v Sloveniji, predstavitev slovenskih univerz

Vljudno vabljeni na februarsko izvedbo spletne predstavitve, ki jo pripravlja ekipa Study in Slovenia in bo v četrtek, 10. februarja, ob 14. uri. Namenjena je prav Slovencem v zamejstvu in po svetu.

V okviru predstavitev bodo kandidatom predstavili uporabne informacije glede študija in življenja v Sloveniji ter prednosti statusa študenta. Prav tako bodo udeleženci imeli priložnost, da se prek spleta srečajo s predstavniki Univerze v Ljubljani (UL), Univerze v Mariboru (UM), Univerze na Primorskem (UP) in Univerze v Novi Gorici (UNG). Odločite se lahko za predstavitev v slovenskem in angleškem jeziku.

(Vir: <https://slovinci.si/studij-v-sloveniji-predstavitev-slovenskih-univerz-februar-2022/>)

fbclid=IwAR0SYkvSLoA0OpGn1xiUTObTjtFqBpgEEdfLZmofu3JdGqlpL5zjDk_Ig_A)

Leto 2022 – leto Jožeta Plečnika in Giuseppeja Tartinija

Vlada je leto 2022 razglasila za leto arhitekta Jožeta Plečnika ter skladatelja in violinista Giuseppeja Tartinija.

Arhitekt Jože Plečnik

V letu 2022 obeležujemo 150. obletnico rojstva arhitekta Jožeta Plečnika (Ljubljana, 23. januar 1872 – Ljubljana, 7. januar 1957). S svojim obširnimi opusom je pomembno zaznamoval arhitekturno krajino celotne Slovenije in deloma tudi Evrope. Zaradi svojega edinstvenega in celostnega pristopa k oblikovanju stavb in prostorov je postal tudi pomemben vzor in navdih za sodobno arhitekturno produkcijo po vsem svetu, tudi na Hrvaškem.

Plečnikova dela so bila sprva obrobna in manj znana. Aktualna in svetovno prepoznana so postala v času krize modernizma sedemdesetih let 20. stoletja, ko se je pogled stroke znotraj postmoderne družbe usmeril v upoštevanje arhitekturne zgodovine in njenih spoznanj. Mednarodno so se uveljavila s predstavitvijo na razstavi v pariškem centru Pompidou leta 1986, ki so ji sledile številne razstave, knjige in objave člankov v strokovnih revijah.

Nedavni vpis izbranih Plečnikovih del v Ljubljani na

UNESCO Seznam svetovne dediščine je visoko mednarodno priznanje za varovanje in vrednotenje arhitekturne dediščine, ki je pomembna za vse človeštvo, obenem pa zaveza za njeno še skrbnejše varovanje in vključevanje v sodobno življenje.

Skladatelj in violinist Giuseppe Tartini

V letu 2022 obeležujemo 330. obletnico rojstva skladatelja in violinista Giuseppeja Tartinija (Piran, 8. april 1692 – Padova, 26. februar 1770). Tartini je že od mladosti in začetkov ukvarjanja z glasbo kazal veliko zanimanje ne le za svoje izbrano glasbilo, violino, temveč tudi za glasbeno teorijo.

Poleg številnih violinjskih koncertov – nekateri so pozneje doživeli priljubljene priredbe za druga solistična glasbila, predvsem za trobento – predstavljajo violinjske sonate njegova najbolj znana in danes najpogosteje izvajana dela. Med njimi je

najbolj znana Sonata za violino in basso continuo v g-molu s kataloško oznako B.g5, ki so jo v 18. stoletju poznali kot Hudičev trilček (Il trillo del Diavolo).

V Piranu je še vedno ohranjena Tartinijeva rojstna hiša, ena od najstarejših stavb, ki tvorijo stavbno kuliso Tartinijevega trga. Poleg violine je v Piranu in Kopru ohranjen del skladateljeve zapuščine, predvsem pisno gradivo, ki je v lasti Pokrajinskega arhiva Koper oziroma njegove piranske enote. Pisno gradivo tvori del zbirke v Tartinijevi hiši. V koprskem arhivu je hranjeno tudi pismo, ki ga je Tartini namenil svoji učenki, slavni violinistki Maddaleni Lombardini. V njem ju pojasnjuje pravila tehnike lokovanja. Pismo je zanimiv primer dopisnega poučevanja violine iz sredine 18. stoletja.

(Vir: <https://www.gov.si/novice>)

IZVEDENI DOGODKI V DRUŠTVIH

januar 2022

SKD Triglav, Split

Ob ponedeljkih in torkih so se učenci udeleževali pouka slovenščine. Klekljarice pa so se dobivale v svojem rednem terminu ob sredah. Zbor ni imel vaj.

(Vir: SKD Triglav Split)

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka

Planinci so se na prvi dan novega leta tradicionalno odpravili na Vojak, Istro so obiskali 9.1., konec meseca pa so bili v Sloveniji, na Pečni rebri in Soviču nad Postojno. V oddaji Sotočja RTV SLO je bil sogovornik Bojan Grlica, ki za časopis Sopotja riše karikature že mnogo let. Ravno je dokončan katalog karikatur, ob 10. obletnici izhajanja Sopotij in pa tudi ob letošnji 75. letnici delovanja društva. Zbor nima vaj, ostale skupine pa ja.

(Vir: Slovenski dom KPD Bazovica, Reka)

KD Slovenski dom, Karlovec

10. januarja je potekala otroška kreativno-jezikovna delavnica »Spoznaj barve in abecedo«. Najmlajši člani društva so imeli priložnost, da se izrazijo skozi učenje slovenske abecede in jezika. Pri tej ustvarjalni nalogi so jim pomagale Abecedne

pobarvanke. Otroci so barvali in risali, vse to z namenom, da bi si lažje zapomnili besede, izštevanke in uganke. Pri pouku so tudi pripravili igrice in pesmici.

19. januarja je bila organizirana jezikovna delavnica pod imenom »Slovenski jezikovni kotiček«, ki je potekala preko spleta. Udeležili so se je člani društva in tisti, katerim je slovenščina pri srcu. Skozi delavnico so spremljali kratke nasvete slovenskega jezika. Predstavljene so bile knjige za branje v slovenskem jeziku. Ena izmed tem delavnice je bila tudi tema »Odmeven dogodek«.

(Vir: KD Slovenski dom, Karlovec)

SKD Istra, Pulj

Januarja so v SKD Istra z delom začele kreativna in dramska delavnica, zbor Encijan ter nova delavnica zdravilna zelišča in pohodništvo.

(Vir: SKD Istra, Pulj)

SKD Ajda, Umag

Januarja je potekala redna letna skupščina SKD Ajda, na kateri so sprejeli poročilo o delu društva v letu 2021 ter program dela in finančni načrt za leto 2022. (Vir: SKD Ajda, Umag)

SKD Lipa, Zadar

Projekt *Noč muzeja 2022* – 28. januarja je društvo SKD Lipa v sodelovanju z Domoznanskim muzejem Biograd na moru organiziralo razstavo *Retrospektiva 13. in 14. mednarodne virtualne likovne kolonije* (teme: Čarolija barv in Tema brez

teme). Z bogatim kulturnim programom so sodelovali učenci glasbene šole Biograd na moru. Kulturni program je tudi popestrilo sodelovanje literarne skupine SKD Lipa Zadar in pesnikov iz Biograda na moru.

(Vir: SKD Lipa, Zadar)

NAPOVEDNIK DOGODKOV V DRUŠTVIH

februar 2022

Predstavljamo vam spored dogajanj, ki so načrtovana v slovenskih društvih na Hrvaškem v mesecu februarju 2022. Zaradi trenutnih epidemioloških razmer so dogajanja omejena.

Za podrobnejše informacije se prosimo obrnite neposredno na posamezna društva, prav tako jih kontaktirajte tudi pred samim dogodkom, saj lahko zaradi epidemiološke situacije pride do sprememb pri organizaciji dogodka ali celo do njegove odpovedi.

Za nekatere dogodke je obvezno EU digitalno COVID potrdilo, kar je potrebno vnaprej preveriti z organizatorjem dogodka.

Slovenski dom Zagreb

7. 2. 2022 – Praznovanje slovenskega kulturnega praznika, Prešernovega dne: spomenik dr. Franceta Prešerna, Aleja pesnikov, Bundek, Zagreb (ob 13. uri)

SKD Istra, Pulj

8. 2. 2022 – Proslava Prešernovega dne: kratek kulturni program, kjer se bodo zbrali člani vseh slovenskih društev iz Istre (Dom hrvaških branilcev - Pulj, ob 16. uri)

21. - 25. 2. 2022 – Mala šola slovenščine za osnovnošolske otroke

KD Slovenski dom Karlovec

8. 2. 2022 – Kulturni praznik Prešernov dan v Karlovcu

16. 2. 2022 – Otroška delavnica »Spoznaj barve in abecedo«

23. 2. 2022 – Jezikovna delavnica »Slovenski jezikovni kotiček«

SKD Triglav, Split

8. 2. 2022 – Izdelava filma o delovanju društva, recitacije literarne sekcije, otroška skupina (pesmi na kitari), predavanje na temo Slovenskih Alp - Stipe Božić (v prostorih društva, ob 18. uri)

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka

6. 2. 2022 – Izlet planinske skupine v Delnice

8. 2. 2022 – Počastitev slovenskega kulturnega dneva: spletna prireditev z recitacijami in spominskimi posnetki s preteklih prireditev

19. 2. 2022 – Izlet planinske skupine na Kožljak

21. - 25. 2. 2022 – Likovna/počitniška delavnica za otroke

Februar 2022 – Udeležba na spletni kreativni delavnici za odrasle, izdelava nageljčkov (Stanka Novaković)

SKD Lipa, Dubrovnik

8. 2. 2022 – Počastitev slovenskega kulturnega dneva: virtualna prireditev »Kulturni most«, kjer se bodo ob pesmi, glasbi in interpretaciji predstavili najmlajši člani društva

SKD Lipa, Buzet

8. 2. 2022 – Slovenski kulturni praznik: sodelovanje društva v kulturnem programu slovenskih kulturnih društev Istre (Pulj)

Društvo Slovencev Labin

8. 2. 2022 – Proslava slovenskega kulturnega praznika v Pulju

SKD Ajda, Umag

Februar 2022 – Dopolnilni pouk slovenščine

SKD Lipa, Zadar

10. 2. 2022 – Redna letna skupščina društva in proslava slovenskega kulturnega praznika Prešernovega dne; o pomenu spregovori Tanja Bajlo, recitacija Prešernovih pesmi Irena Vlakić, lastne pesmi Marija Ivoš in Zorica Buljanović. Glasbena spremljava Igor Lokas iz Šibenika (restavracija Galija - Borik v Zadru, ob 17. uri)

KONTAKTNI PODATKI SLOVENSКИH DRUŠTEV NA HRVAŠKEM so dostopni na:

- **Slovenski dom Zagreb, Zagreb:**
<http://www.slovinci-zagreb.hr/si/kontakt/>,
- **Slovenski dom KPD Bazovica, Reka:**
https://www.bazovica.hr/?page_id=548,
- **SKD Triglav, Split:**
<https://triglav-split.hr/stiki>,
- **SKD Lipa, Dubrovnik:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=510,
- **SKD Istra, Pulj:**
<http://www.skdistra.hr/sl/kontakt/>,
- **SKD Snežnik, Lovran:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=519,
- **SKD Lipa, Zadar:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=549,
- **KD Slovenski dom, Karlovec:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=513,
- **Društvo Slovencev Labin, Labin:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=516,
- **SKD Stanko Vraz, Osijek:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=522,
- **SKD Lipa, Buzet:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=507,
- **SKD Oljka, Poreč:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=525,
- **SKD Nagelj, Varaždin:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=546,
- **SKD Gorski kotar, Tršće:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=540,
- **SKD Ajda, Umag:**
https://www.slovinci.hr/?page_id=543,
- **SKD Prešeren, Lokve:**
<https://web.facebook.com/107481584923685>.

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem
Podpinjol 43
HR-51000 Reka
E-mail: zveza@slovinci.hr
Spletna stran: www.slovinci.hr

Uredila: Saša Kernjak Zubović
Priprava besedil: Sandra Grudenić, Saša Kernjak Zubović
Zaporedna številka Mesečnega biltena: 11
Reka, januar 2022

Bilten je brezplačen. Izdajanje Mesečnega biltena financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu:

Naslov: Erjavčeva cesta 15, SI-1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 230 80 00
E-pošta: urad.slovinci@gov.si

Za vsa konzularna vprašanja se lahko obrnete na Veleposlaništvo Republike Slovenije v Zagrebu:

Naslov: Alagovićeva 30, HR-10000 Zagreb
Telefon: +385 1 63 11 011
E-pošta: sloembassy.zagreb@gov.si